

Päijät-Hämeen ympäristöterveys

Talouden toteutuminen 1-8 2026

Ympäristöterveyslautakunta 13.10.2026

Päijät-Hämeen ympäristöterveys

Vastuuhenkilö: Silja Mäkelä, ympäristöterveysjohtaja

Ympäristöterveysjohtajan katsaus

Seudullinen ympäristöterveydenhuolto, Päijät-Hämeen ympäristöterveys, tuottaa kuntien vastuulla olevat lakisääteiset ympäristöterveydenhuollon tehtävät Asikkalan, Hartolan, Hollolan, Iitin, Kärkölan, Padasjoen ja Sysmän kunnille sekä Heinolan ja Orimattilan kaupungeille. Vastuukuntana toimii Hollola. Tavoitteena on ympäristöterveydenhuollon valvonnan ja palveluiden toteuttaminen suunnitellusti ja yhdenvertaisesti koko toiminta-alueella.

Toiminnallisesti alkuvuosi 2026 on toteutunut varsin odotetusti. Suoritetoteuma on molemmilla vastuualueilla samaa suuruusluokkaa kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2025. Kuntakohtaisia eroja suoritteiden kertymisessä on jonkin verran. Toiminta voi kuitenkin painottua vuoden aikana eri tavalla eri kuntiin, joten mahdollisia muutoksia talousarvion kuntakohtaisiin tunnuslukuihin ei voida ennustaa.

Päijät-Hämeen ympäristöterveyden talous näyttää toteutuvan talousarvion mukaisena. Yhteistyösopimuksen mukaisesti osakaskunnille on ennakkolaskutuksena lähetetty kolme maksuerää.

Uusi eläinlääkintähuoltolaki tuli voimaan vuoden 2026 alusta. Ympäristöterveyslautakunta on 27.5.2025 päättänyt tuotettavien kunnaneläinlääkäripalvelujen järjestämisen laajuudesta Päijät-Hämeen ympäristöterveyden toiminta-alueella 1.1.2026 alkaen. Eläinlääkintähuollon toiminta on jatkunut vuonna 2026 pääpiirteissään edellisten vuosien kaltaisena.

Lain toimeenpanosta johtuen, eläinlääkintähuollon toimintatuottoihin liittyi talousarviota laadittaessa jonkin verran epävarmuutta. Niin sanottujen täydentävien eläinlääkäripalvelujen hinnoittelu, joka on tehtävä markkinaperusteisesti, oli talousarvion valmistuessa vielä tekemättä. Tässä yhteydessä myös klinikkamaksujen suuruutta muutettiin. Uuden päivystys sopimuksen myötä Päijät-Hämeen ympäristöterveyden järjestettäväksi jäi ainoastaan suurelänpäivystys. Maksutaksan muutos ja päivystysaikaisten maksutuottojen väheneminen pieneläinpotilaiden osalta eivät kuitenkaan ole laskeneet klinikkamaksujen kertymään alentavasti. Järjestettävistä palveluista yli 95 % on ollut peruspalveluita, joten täydentävien palveluiden osuus maksukertymästä on vähäinen.

Kunnaneläinlääkäripäivystyksen järjestäminen Päijät-Hämeessä muuttui 1.1.2026 alkaen. Päijät-Hämeen ympäristöterveys vastaa päivystyksestä pitopaikassa hoidettavien eläinten osalta ja Lahden kaupunki vastaanotolla hoidettavien eläinten osalta. Alkuvuoden kokemusten perusteella päivystys on toiminut hyvin, eikä asiakkailta ole saatu sitä koskevaa negatiivista palautetta. Uusi päivystysjärjestelmä vähentää merkittävästi päivystyksestä aiheutuvaa kuormitusta päivystäville kunnaneläinlääkäreille ja henkilöstö on ollut järjestelyyn tyytyväinen.

Ympäristöterveydenhuollon talousarvio pitää sisällään määräaikaisen valvontaeläinlääkärin virkasuhteen jatkamisen vuodelle 2026. Hollolan kunnanhallitus on perustanut määräaikaisen valvontaeläinlääkärin viran vuodelle 2025 valvonnan työruuhkan purkamiseksi. Suoritteiden valossa valvontaeläinlääkärien suorittamia virkatehtäviä on tehty merkittävästi enemmän kuin vuonna 2024, jolloin valvontaeläinlääkäreitä oli kaksi. Lisäresurssin osoittaminen valvontaan on myös henkilöstön jaksamisen kannalta tärkeää. Eläinsuojeluvalvonnassa on vuoden aikana ollut useampia vaikeita ja henkilöstöä kuormittavia valvontatehtäviä.

Vuodelta 1994 olevan terveydensuojelulain kokonaisuudistus on valmistelussa. Sosiaali- ja terveysministeriön mukaan uuden lain valmistelu viivästyy suunnitellusta ja tulee voimaan vasta seuraavan hallituksen toimikaudella.

Palvelukuvaus

Ympäristöterveydenhuollon tarkoituksena on ehkäistä ennakolta elinympäristöstä ihmiseen kohdistuvia terveysvaaroja ja -haittoja, poistaa olemassa olevia terveyshaittoja sekä edistää eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Elinympäristön terveellisyys koetaan merkittävänä arvona, samoin lähellä tuotettu puhdas ruoka. Osana toimintaa tehdään kiinteää yhteistyötä muiden viranomaisien ja sidosryhmien kanssa ja tuodaan aktiivisesti ympäristöterveydenhuollon näkökulma toimialueen kaavoitus-, ympäristölupa ja rakennuslupaprosesseihin päätöksenteon pohjaksi. Keskeiset toimintaperiaatteet ovat joustavuus, tehokkuus sekä asiakkaiden ja kuntien yhdenvertaisuus. Terveydensuojelulla on toimipisteet Hollolassa ja Heinolassa. Viranomaisvalvontaa tehdään vuosille 2025–2028 laaditun valvontasuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmaan tehdään vuosittain tarvittavat

päivitykset. Valvonnan lisäksi varataan riittävästi resursseja niin sanottuun ennaltaehkäisevään ympäristöterveydenhuoltoon. Tällä tarkoitetaan kuntalaisten ja toimijoiden neuvomista ja ohjaamista sekä asiantuntijana ja lausunnonantajana toimimista sopimuskunnille ja muille yhteistyökumppaneille.

Kunnaneläinlääkäripalvelut tuotetaan lähipalveluna seitsemällä vastaanotolla. Valvontaeläinlääkäreillä on toimipiste Orimattilan vastaanoton yhteydessä. Eläinlääkäripäivystys on järjestetty maakunnallisesti yhdessä Lahden kaupungin kanssa siten, että Päijät-Hämeen ympäristöterveys vastaa päivystyksestä pitopaikassa hoidettavien eläinten osalta ja Lahden kaupunki vastaanotolla hoidettavien eläinten osalta. Päivystyksen ruuhkatilanteita varten Päijät-Hämeen ympäristöterveydessä on käytössä hälytysraha, joka maksetaan päivystäjän avuksi hälytettävälle eläinlääkärille. Helsingin yliopiston tuotantoeläinsairaala vastaa Orimattilan länsiosien tuotantoeläinpraktiikasta sekä päivystyksestä koko Orimattilan kaupungin alueella. Ympäristöterveydenhuolto varautuu mahdollisten häiriötilanteiden hoitamiseen ja häiriötilannetoiminnan osaamista ylläpidetään jatkuvasti. Seudullisen ympäristöterveydenhuollon visiona on olla hirveen haluttu yhteistyökumppani alueen kunnille, toimijoille sekä kuntalaisille. Lisäksi ympäristöterveydenhuolto pyrkii olemaan hirveen hyvä esimerkki muuttuvassa toimintaympäristössä toimivasta ympäristöterveydenhuollon yksiköstä. Laadukkaat palvelut ovat helposti saavutettavissa toimintakentässä tapahtuvista muutoksista huolimatta ja henkilöstöllä on vahva osaaminen vastuualueellaan.

Palvelusuunnitelma 2026

Terveystensuojelun vastuualueella valtakunnallinen valvontaohjelmakausi kattaa vuodet 2025–2028. Päijät-Hämeen ympäristöterveyden valvontasuunnitelma on laadittu valvontaohjelmakaudelle ja siihen tehdään vuosittain tarvittavat päivitykset. Valvontaa toteutetaan valvontasuunnitelman mukaisesti. Lisäksi varataan resursseja akuuttien valvontatapausten hoitamiseen ja valvontaa tukevaan työhön, kuten neuvontaan ja ohjaukseen sekä sidosryhmätyöskentelyyn. Tiedottamista toiminnasta ja elinympäristöterveydestä toteutetaan aktiivisesti käyttäen monipuolisesti eri tiedotuskanavia.

Eläinlääkintähuollosta eläinlääkäripalvelut ja eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta pyritään toteuttamaan lainsäädännön vaatimalla ja valtakunnallisen eläinlääkintähuollon ohjelman mukaisella tavalla.

Eläinlääkintähuoltolain toimeenpanoon on valmistauduttu mahdollisimman hyvin mutta lainsäädännön toimeenpanoon liittyy edelleen jonkin verran epävarmuutta. Siihen liittyvää viranomaisohjeistusta ja viranomaisten välistä viestintää eri kanavissa seurataan ja tarvittaessa mukautetaan toimintaa säädöksiä vastaavaksi.

Ympäristöterveydenhuollon palveluverkkoa ei ole tarkoitus talousarviovuonna muuttaa. Kunnaneläinlääkäreiden saatavuuden varmistamiseksi käytetään mahdollisuuksien mukaan erilaisia työajan joustoja, joilla voidaan lisätä työn houkuttelevuutta ja tukea työssä jaksamista. Terveystensuojelun vastuualueella on hybridityön tekeminen laajasti käytössä. Kuntien maksuosuuksien perusteena käytettävistä suoritteista on tehty kuntakohtaiset suoritearviot. Arviot perustuvat historiatietoon kuntien palvelutarpeesta sekä arvioon mahdollisten toimintaympäristön muutosten vaikutuksesta palvelutarpeeseen. Palvelutarpeessa voi vuoden aikana kuitenkin tulla odottamattomia muutoksia esimerkiksi häiriötilanteissa. Lopulliset kuntien maksuosuudet määräytyvät vuoden aikana toteutuneiden suoritteiden perusteella.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET		
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet		
Tavoite: Ympäristöterveydenhuollon laatukäsikirja käytössä		
Mittarit		
Laatutiimi koordinoi laadun jatkuvaa kehittämistä laatumittareiden sekä ulkoisten ja sisäisten auditointien havaintojen perusteella. Raportti laadun toteutumisesta valmistellaan vuosittain.		
Arvio	Laatutiimi on kokoontunut kerran ja käynyt läpi laatumittareiden toteutumisen vuonna 2025. Laatumittarit vuodelle 2026 on sovittu ja niiden toteutumista seurataan valvontatimeissa. Vertaisarviointien suorittaminen vuonna 2026 on käynnissä. Ympäristöterveyslautakunta on käsitellyt helmikuussa laatumittareiden toteumaraportin vuodelta 2025.	
Vastuu	Silja Mäkelä Ympäristöterveysjohtaja, Hanna Lindholm eläinlääkintähuollon päällikkö	
Tavoite: Valvontatyön ja raportoinnin tekeminen keskusviranomaisten ohjeiden mukaan		
Mittarit		
Valvontatyön raportoinnissa noudatetaan VATIohjeita. Keskusviranomaisten AJO-raporteissa ei merkittäviä puutteita.		
Arvio	Ympäristöterveyslautakunta käsitteli vuoden 2025 valvontasuunnitelman toteumaraportin kokouksessaan 17.2.2026. Toteumaraportit toimitettiin keskusviranomaisille Ruokavirastoon sekä vastaamalla lähetettyyn webropol-kyselyyn. Raportit laadittiin ohjeistuksen mukaan. Etelä-Suomen aluehallintoviraston raportissa elintarvikevalvonnan toteutumisesta vuonna 2025 ei nostettu erikseen esiin Päijät-Hämeen ympäristöterveyttä koskevia havaintoja.	
Vastuu	Silja Mäkelä ympäristöterveysjohtaja, Hanna Lindholm eläinlääkintähuollon päällikkö	
Tavoite: Esimerkillinen toimintakulttuuri		
Mittarit		
Hollolan kunnan toimintakulttuurin noudattaminen ja ohjeiden soveltaminen omaan toimintaan.		
Arvio	Toiminnassa noudatetaan Hollolan kunnan ohjeita. Ympäristöterveysjohtaja on elinvoiman palvelualueen johtoryhmässä ja saa sitä kautta tietoa ajankohtaisista asioista. Elinvoiman henkilöstölle on järjestetty yhteinen Teams-tapaaminen, jossa käydään yhteisiä asioita läpi ja tutustutaan toisten vastuuyksiköiden työtehtäviin. Syksyllä on suunniteltu toinen tapaaminen. Kunnan strategia ja arvot jalkautetaan ympäristöterveydenhuoltoon.	
Vastuu	Silja Mäkelä ympäristöterveysjohtaja, Hanna Lindholm eläinlääkintähuollon päällikkö	
Tavoite: Säännöllinen viestintä		
Mittarit		
Suunnitelmallista (viestinnän vuosikello) ja ajankohtaista (some-kanavat) viestintää kuntalaisille ja toimijoille		
Arvio	Viestintää on toteutettu viestinnän vuosikellon mukaisesti. Viestintää on suunnattu eri kanavien kautta toimijoille ja yhteistyötahoille. Tammi-elokuussa on tehty 42 julkaisua sosiaalisen median kanaviin.	
Vastuu	Silja Mäkelä ympäristöterveysjohtaja, Hanna Lindholm eläinlääkintähuollon päällikkö	

Tavoite: Varautuminen		
Mittarit		
Oman varautumisen kehittäminen ja ylläpito varautumistiimin laatiman harjoitussuunnitelman mukaisesti: muun muassa varautumisen päivä sekä varautumiskoulutukset. Alueellisiin työryhmiin osallistuminen.		
Arvio	Päijät-Hämeen ympäristöterveydestä on osallistuttu RescEU-hankkeen koulutustilaisuuteen, Huoltovarmuuskeskuksen järjestämään vesihuollon häiriötilanneharjoitukseen sekä elinvoiman palvelualueen häiriötilanneharjoitukseen. Valmiuseläinlääkärit ovat osallistuneet Ruokaviraston järjestämään koulutukseen. Virve-puhelinten käyttöä harjoitellaan säännöllisesti. Elintarvike- ja talousvesivälitteisten epidemioiden selvitystyöryhmä on kokoontunut suunnitelman mukaisesti huhtikuussa ja ryhmän kutsuharjoitus on toteutettu.	
Vastuu	Silja Mäkelä ympäristöterveysjohtaja, Hanna Lindholm eläinlääkintähuollon päällikkö	
Tavoite: Sujuva yhteistyö muiden viranomaisten kanssa		
Mittarit		
Kuntatapaamiset viranomaisyhteistyön kehittämiseksi ja tiedon välittämiseksi sekä yhteistyö lähialueen muiden valvontayksiköiden kanssa.		
Arvio	Tammi-elokuussa on järjestetty kuntatapaamisia Heinolan kaupungin ja Iitin kunnan viranhaltijoiden kanssa. Lisäksi ajankohta Hartolan kunnan viranhaltijoiden tapaamiselle on sovittu. Yhteistyötä Hämeen alueen valvontayksiköiden kanssa kehitetään. Ympäristöterveydenhuollon johtajat ovat kokoontuneet yhden kerran, samoin valvontayksiköiden tiimivetäjät. Lisäksi tiimivetäjät pitävät yhteyttä omalla Teams-kanavallaan. Lahden kaupungin elintarvikevalvonnan kanssa järjestettiin yhteistyötapaaminen alkuvuodesta.	
Vastuu	Silja Mäkelä ympäristöterveysjohtaja, Hanna Lindholm eläinlääkintähuollon päällikkö	

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet		
Tavoite: Säännöllisen valvonnan toteutuminen		
Mittarit		
Säännöllisen valvonnan toteutuminen yli 90 prosenttisesti kaikilla lakialoilla		
Arvio	Säännöllinen valvonta on toteutunut ajankohtaan nähden suunnitellusti.	
Vastuu	Hanna Lindholm (Eläinlääkintähuollon päällikkö), Silja Mäkelä (Ympäristöterveysjohtaja)	
Tavoite: Eläinlääkintähuollon valvontatehtävien työruuhkan purkaminen		
Mittarit		
Eläinsuojeluvalvonnan suoritemäärää saadaan vuositasolla lisättyä noin 100 tarkastuksella vuoden 2024 toteumaan verrattuna.		
Arvio	Valvontaeläinlääkäreiden suorittamien eläinsuojelutarkastusten määrä oli tammi-elokuussa 19 kpl enemmän kuin koko vuonna 2024. Kun tarkastellaan kaikkia valvontaeläinlääkäreiden tekemiä suoritteita, niin kokonaissuoritemäärä on 31.8.2026 vain 45 kpl vähemmän kuin koko vuonna 2024. Tavoitteen ennustetaan toteutuvan.	
Vastuu	Hanna Lindholm (Eläinlääkintähuollon päällikkö), Silja Mäkelä (Ympäristöterveysjohtaja)	
Tavoite: Palvelujen hyvä saavutettavuus koko toiminta-alueella		
Mittarit		
Asiakastyytyväisyyskysely vuosittain terveydensuojelun vastuualueella. Asiakastyytyväisyys hyvä vähintään 90 prosentissa vastauksista.		
Eläinlääkintähuollossa jatkuvan asiakaspalautteen kerääminen E-lomakkeella.		
Arvio	Terveydensuojelun asiakastyytyväisyyskysely toteutuu syksyllä. Eläinlääkintähuollon toimipisteissä on ohjeistus, miten asiakas voi antaa palautetta. Ohjeistuksen näkyvyys on alkuvuodesta varmistettu kaikkien toimipisteiden osalta. Eläinlääkintähuoltoon on saatu viisi positiivista palautetta sekä yksi asiakasvalitus.	
Vastuu	Hanna Lindholm (Eläinlääkintähuollon päällikkö), Silja Mäkelä (Ympäristöterveysjohtaja)	

Aloittamatta

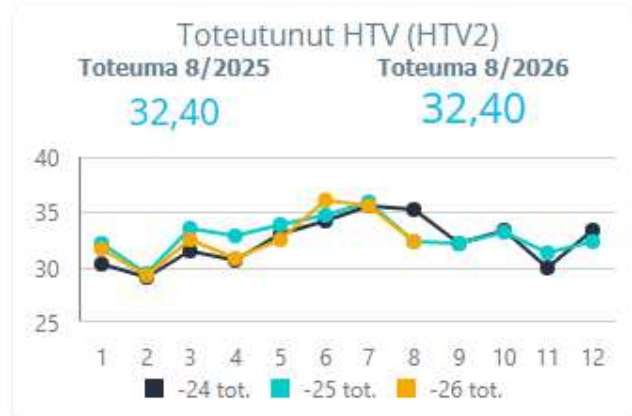
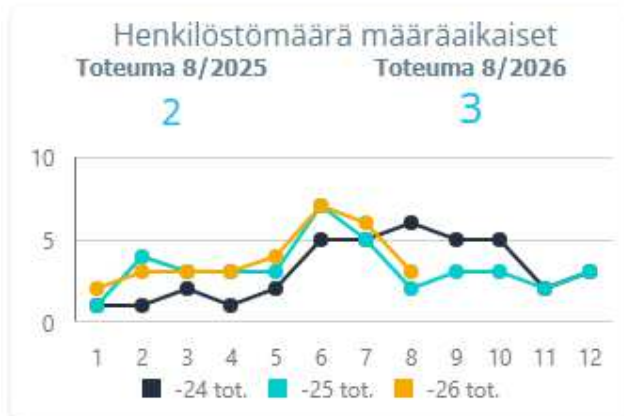
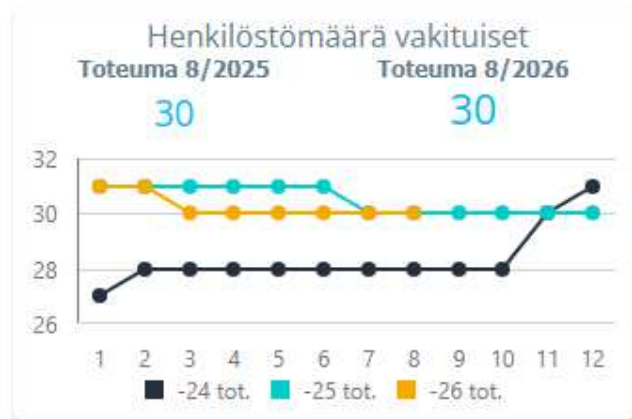
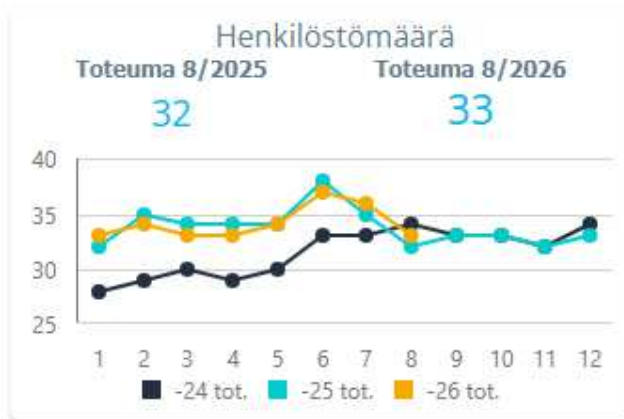

Käynnissä

Valmis

Henkilöstö

Eläinlääkintähuollossa yhden kunnaneläinlääkärin virkasuhde päättyi koeajalla ja uusi rekrytointi on käynnissä. Muilta osin vakituisten henkilöstön määrässä ei ole tapahtunut muutoksia. Määräaikaisen henkilöstön lukumäärä vastaa edellisten vuosien toteumaa. Määräaikainen valvontaeläinlääkäri on ollut virkasuhteessa vuoden alusta alkaen. Muilta osin määräaikaisia työntekijöitä ovat olleet kunnaneläinlääkärien vuosilomien viransijaiset.

Talouden yhteenveto 1-8/2026 vs 1-8/2025

Liikevaihto (1000€)

2 515 **+1,3 %**
0,4 % alle 1-8 kk-budjetin

Liiketoiminnan kulut (1000€)

-2 209 **4,9 %**
0,3 % alle 1-8 kk-budjetin

Henkilöstökulut (1000€)

-1 585 **11,1 %**
2,5 % yli 1-8 kk-budjetin

Materiaalit ja palvelut (1000€)

-478 **-11,1 %**
7,8 % alle 1-8 kk-budjetin

Poistot ja arvonalentumiset (1000€)

0,0 % alle 1-8 kk-budjetin

Muut liiketoiminnan kulut (1000€)

-145 **3,0 %**
3,6 % alle 1-8 kk-budjetin

Tilikauden voitto/tappio (1000€)

306 **-18,9 %**
1,4 % alle 1-8 kk-budjetin

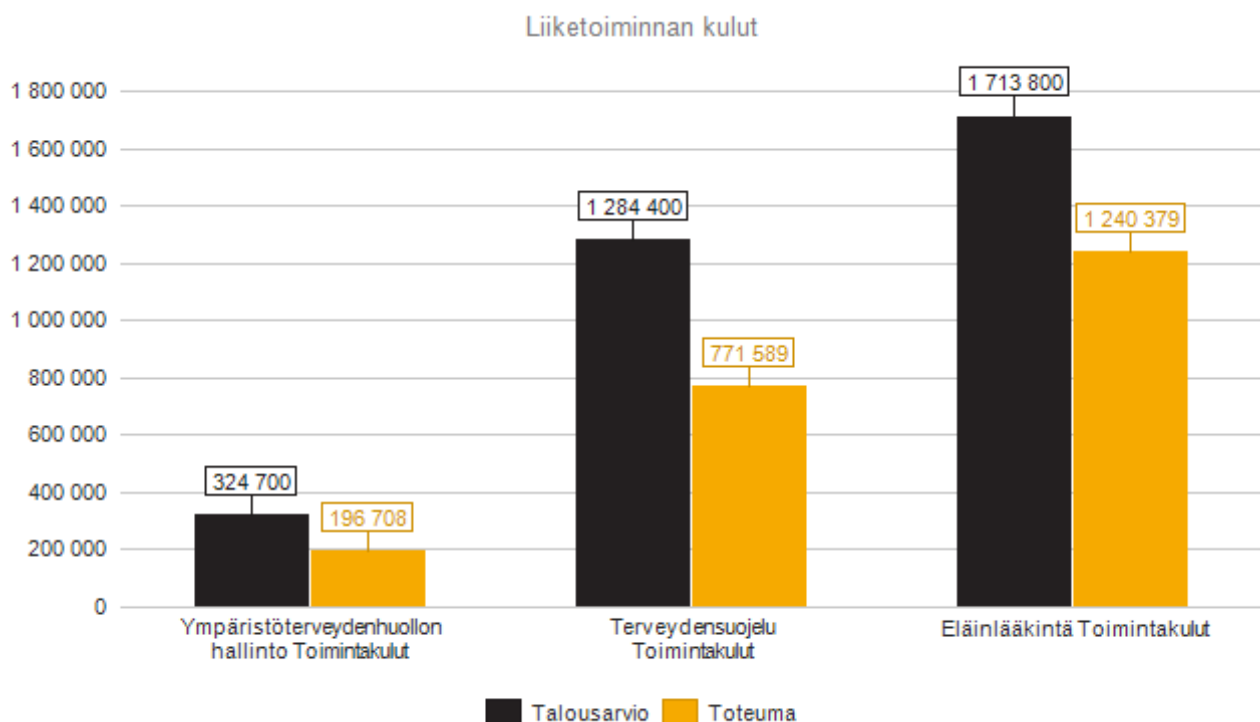
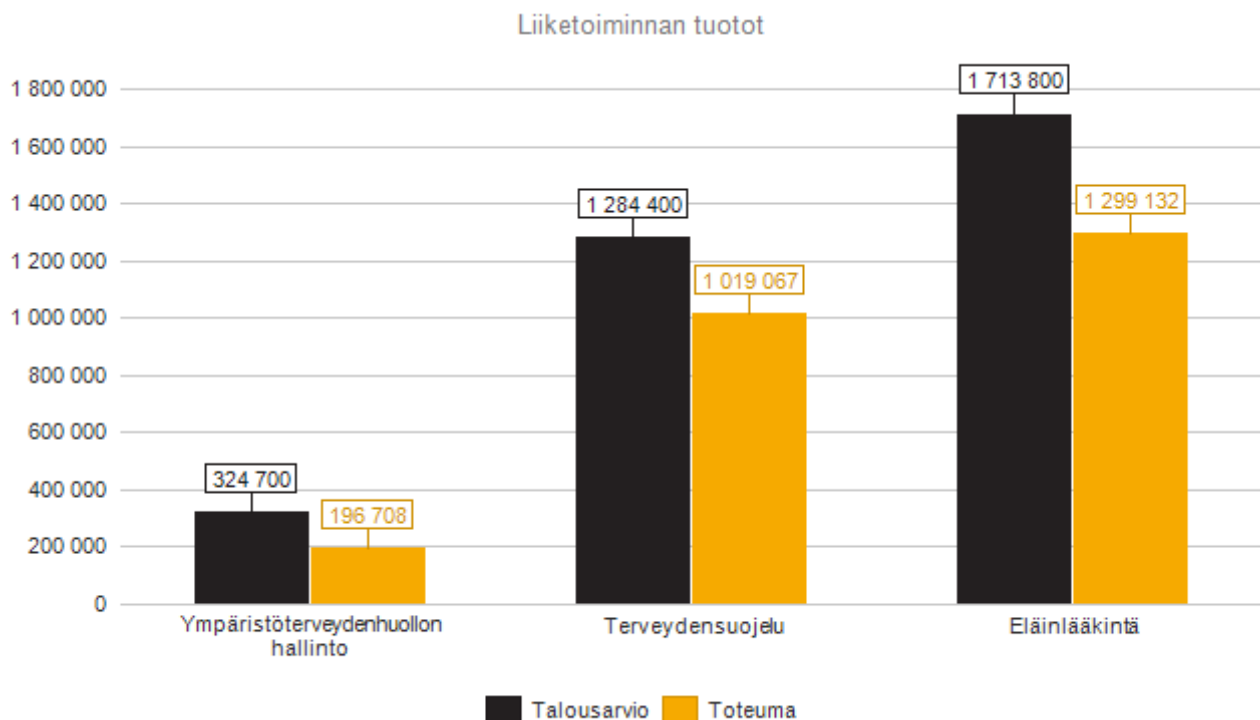
Tuloarviot ja määrärahat
Tuloslaskelmaosa
Sitova TILIKAUDEN ylijäämä (alijäämä)

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Liikevaihto	3 325 023	2 482 139	3 322 900	2 514 907	75,7 %	807 993	3 429 066
Liiketoiminnan muut tuotot	577	577	0	0	0,0 %	0	0
Materiaalit ja palvelut	-871 331	-537 923	-819 100	-478 347	58,4 %	-340 753	-778 619
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-37 327	-19 542	-46 800	-28 536	61,0 %	-18 264	-49 481
Palvelujen ostot	-834 004	-518 381	-772 300	-449 811	58,2 %	-322 489	-729 138
Henkilöstökulut	-2 235 133	-1 426 856	-2 275 900	-1 584 835	69,6 %	-691 065	-2 304 794
Palkat ja palkkiot	-1 727 895	-1 097 978	-1 837 300	-1 191 451	64,8 %	-645 849	-1 766 303
Henkilösivukulut	-507 237	-328 877	-438 600	-393 384	89,7 %	-45 216	-538 490
Eläkekulut	-441 738	-285 447	-369 100	-298 776	80,9 %	-70 324	-421 809
Muut henkilösivukulut	-65 499	-43 430	-69 500	-94 608	136,1 %	25 108	-116 681
Liiketoiminnan muut kulut	-219 428	-141 253	-227 900	-145 495	63,8 %	-82 405	-222 450
Liikelylijäämä (-alijäämä) yhteensä	-293	376 684	0	306 231	0,0 %	-306 231	123 204
Rahoitustuotot ja -kulut	293	255	0	-564	0,0 %	564	-564

Seudullisen ympäristöterveydenhuollon talous on kokonaisuudessaan toteutunut varsin odotetusti sekä toimintatuottojen että toimintakulujen osalta. Henkilöstösivukulut ovat kokonaisuutena suunniteltua korkeampia johtuen edellisvuosien virheellisen laskutuksen oikaisusta. Kaikkia vuodelle 2026 suunniteltuja hankintoja ei ole vielä toteutettu. Myöskään asiantuntijapalveluihin varattua määrärahaa ei ole vielä käytetty.

Toimintatuottojen kertymä on ajankohtaan nähden korkea. Ulkoisia toimintatuottoja kertyy ennakoitua paremmin sekä eläinlääkintähuollossa että terveydensuojelussa. Terveydensuojelussa kaikkien lakialojen mukaiset perus- ja vuosimaksut on peritty lainsäädännön mukaisesti alkuvuodesta. Eläinlääkintähuollossa klinikkamaksuja on kertynyt ennakoitua enemmän. Osakaskunnille on yhteistyösopimuksen mukaisesti lähetetty kolme neljästä ennakkolaskutettavasta erästä.

Vastuualuekohtainen määrärahan jakautuminen

Toimintatuotot ovat sekä terveysturvan että eläinlääkintähuollon vastuualueilla kertyneet ajankohtaan nähden arvioitua suurempina. Terveysturvan osalta tähän vaikuttaa se, että eri lakialojen lakisääteiset vuosimaksut peritään alkuvuodesta. Eläinlääkintähuollossa kunnalle tuloutettavat klinikka- ja laitemaksut ovat kertyneet edellisen vuoden tapaan, vaikka talousarviossa ennustettiin niiden laskevan. Eläinlääkintähuoltolain toimeenpanon vaikutuksia ja sen myötä klinikkamaksujen kertymistä oli haastavaa arvioida talousarviota valmisteltaessa, kun lain toimeenpano oli vielä kesken. Lisäksi klinikkamaksujen ennakoitiin jossain määrin vähenevän pieneläinpäivystyksen siirtyessä kokonaan Lahden kaupungin järjestettäväksi.

Toimintakuluja on kertynyt kaikilla vastuualueilla ennakoidusti.

Ympäristöterveydenhuollon hallinto

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Liikevaihto	294 562	184 421	324 700	196 708	60,6 %	127 992	312 243
Materiaalit ja palvelut	-35 260	-22 008	-44 800	-19 466	43,4 %	-25 334	-35 886
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-935	-394	-1 700	-1 010	59,4 %	-690	-1 494
Palvelujen ostot	-34 325	-21 614	-43 100	-18 456	42,8 %	-24 644	-34 391
Henkilöstökulut	-250 011	-156 354	-262 900	-169 156	64,3 %	-93 744	-255 143
Palkat ja palkkiot	-204 914	-127 706	-212 600	-134 742	63,4 %	-77 858	-204 088
Henkilösivukulut	-45 096	-28 648	-50 300	-34 414	68,4 %	-15 886	-51 055
Eläkekulut	-38 572	-24 347	-42 300	-25 941	61,3 %	-16 359	-40 041
Muut henkilösivukulut	-6 524	-4 301	-8 000	-8 474	105,9 %	474	-11 015
Liiketoiminnan muut kulut	-9 584	-6 523	-17 000	-8 086	47,6 %	-8 914	-13 544
Liikelylijäämä (-alijäämä) yhteensä	-293	-464	0	0	0,0 %	0	7 670

Ympäristöterveydenhuollon hallinnon talousarvio on toteutunut suunnitelman mukaisesti. Muut henkilösivukulut ovat korkeat johtuen edellisvuosien laskutuksen oikaisusta. Hallinnon ja lautakunnan toimintakulut on laskutettu vastuualueilta niiden toteutuneiden toimintakulujen suhteessa. Ympäristöterveyslautakunta on kokoontunut neljä kertaa, helmi-, maaliskuu- huhti- ja toukokuussa.

Terveydensuojelu

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Liikevaihto	1 150 701	881 377	1 284 400	1 019 067	79,3 %	265 333	1 342 912
Liiketoiminnan muut tuotot	577	577	0	0	0,0 %	0	0
Materiaalit ja palvelut	-244 055	-154 073	-310 500	-154 240	49,7 %	-156 260	-257 586
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 128	-5 124	-10 900	-4 275	39,2 %	-6 625	-6 863
Palvelujen ostot	-236 927	-148 949	-299 600	-149 965	50,1 %	-149 635	-250 724
Henkilöstökulut	-857 508	-541 599	-924 800	-590 273	63,8 %	-334 527	-886 327
Palkat ja palkkiot	-697 269	-439 848	-748 000	-467 139	62,5 %	-280 861	-704 703
Henkilösivukulut	-160 239	-101 751	-176 800	-123 134	69,6 %	-53 666	-181 624
Eläkekulut	-137 059	-86 611	-148 600	-92 661	62,4 %	-55 939	-142 194
Muut henkilösivukulut	-23 180	-15 140	-28 200	-30 473	108,1 %	2 273	-39 430
Liiketoiminnan muut kulut	-49 715	-29 285	-49 100	-27 077	55,1 %	-22 023	-42 952
Liikeliikäämä (-alijäämä) yhteensä	0	156 997	0	247 478	0,0 %	-247 478	156 047

Terveydensuojelun toimintatuottojen toteumaprosentti on hieman korkeampi kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna (75,5 %). Tämä johtuu valvontakorvausten hyvästä kertymästä. Sen perusteella toimintatuotot tulevat terveydensuojelun osalta tulevat todennäköisesti toteutumaan hieman ennustettua korkeampina. Tupakka- ja nikotiinituotteiden vuosittaiset valvontamaksut sekä elintarvikelain ja terveydensuojelulain mukaiset valvonnan perusmaksut vuodelta 2026 on laskutettu valvontakohteilta alkuvuoden aikana, mikä nostaa alkuvuoden toteumaa.

Vastuualueella on talousarviossa varauduttu mm. säteilymittareiden hankintaan mutta laitehankintoja ei ole vielä tehty. Myöskään asiantuntijapalveluihin varattua määrärahaa laskutuksen automatisoinnin käyttöönoton selvittämiseen ei ole vielä laskutettu projektin ollessa kesken. Henkilösivukulut ovat myös terveydensuojelussa korkeat edellisvuosien laskutuksen oikaisusta johtuen.

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut	TP2025	TA2026	Toteutunut 31.08.2026
Terveydensuojelu			
Tarkastukset	919	828	551
Päätökset	267	222	133
Yhteydenotot	2 186	2 685	1 574
Konsultaatiot	265	282	225
Lausunnot	98	115	117
Näytteenotto	1 012	938	770

Terveydensuojelun vastuualueella toiminnan tunnusluvut ovat edellisten vuosien tasolla. Annettuja lausuntoja on selvästi ennustettua enemmän. Määrää nostaa Asikkalan kunnassa käynnissä oleva vesihuoltoverkostoon liittymättömien kiinteistöjen kartoitusprojekti. Sysmän kunnan suoritekertymää nostavat kunnassa tapahtuneet vesihuollon häiriötilanteet. Muilta osin kuntakohtaisissa suoritteissa ei ole merkittäviä muutoksia suorite-ennusteeseen verrattuna. Valvonta voi painottua kuntiin eri tavalla eri ajankohtina valvonnan suunnittelusta ja kohdentamisesta johtuen.

Eläinlääkintä

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Liikevaihto	1 879 760	1 416 340	1 713 800	1 299 132	75,8 %	414 668	1 773 911
Materiaalit ja palvelut	-592 016	-361 842	-463 800	-304 642	65,7 %	-159 158	-485 147
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-29 264	-14 024	-34 200	-23 252	68,0 %	-10 948	-41 124
Palvelujen ostot	-562 752	-347 818	-429 600	-281 390	65,5 %	-148 210	-444 023
Henkilöstökulut	-1 127 614	-728 903	-1 088 200	-825 405	75,9 %	-262 795	-1 163 323
Palkat ja palkkiot	-825 712	-530 425	-876 700	-589 570	67,2 %	-287 130	-857 512
Henkilösivukulut	-301 902	-198 478	-211 500	-235 835	111,5 %	24 335	-305 812
Eläkekulut	-266 107	-174 489	-178 200	-180 175	101,1 %	1 975	-239 575
Muut henkilösivukulut	-35 794	-23 989	-33 300	-55 661	167,1 %	22 361	-66 237
Liiketoiminnan muut kulut	-160 129	-105 445	-161 800	-110 332	68,2 %	-51 468	-165 954
Liikelylijäämä (-alijäämä) yhteensä	0	220 151	0	58 753	0,0 %	-58 753	-40 513

Eläinlääkinnän toimintakulut ovat toteutuneet ennakkoidusti. Henkilöstösivukulut ovat korkeat aiemmin arvioinnissa tapahtuneen virheen vuoksi. Kunnan keräämiä klinikka-, laite ja täydentävän palvelun maksuja on kertynyt ennakoitua enemmän. Kerättyjen maksujen arviointia talousarviota laadittaessa hankaloitti eläinlääkintähuoltolain muutos ja sen mahdollinen vaikutus potilasmääriin.

Valvontaeläinlääkärin tekemään hallinnolliseen päätökseen liittyen ympäristöterveyslautakunnalle on esitetty korvausvaatimus, jonka taloudellinen vaikutus on 138 050 €. Toteutuessaan tämä tarkoittaisi toimintakulujen ylittymistä. Ratkaisu asiassa saattaa siirtyä oikeuskäsittelyn kestoista riippuen myös vuodelle 2027.

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut	TP2025	TA2026	Toteutunut 31.08.2026
Eläinlääkintä			
Tilakäynnit	3 061	2 790	2 137
Vastaanottokäynnit	13 720	11 025	8 955
Tarkastukset	32	40	9
Valvontakäynnit	368		240

Eläinlääkinnässä toiminta on toteutunut ennakkoidusti. Suoritemäärät ovat tilakäyntien osalta hieman alhaisemmat kuin vastaavalla jaksolla vuonna 2025. Vastaanottokäyntien määrä on sen sijaan noussut. Yhden kunnaneläinlääkärin virkaa on hoidettu lähes koko vuosi vaihtuvilla osa-aikaisilla sijaisilla. Virassa aloittaa marraskuun alusta täysiaikainen kunnaneläinlääkäri. Muilta osin toiminnassa ei ole merkittäviä muutoksia edellisvuoteen verrattuna.

Riskien hallinta

Riskit		
Riski	Vaikutus (1-4)	Todennäköisyys (1-4)
Työssä jaksaminen eläinlääkintähuollossa	3	3
Strateginen riski	Kunnaneläinlääkäreiden työsidonnaisuus on poikkeuksellisen suuri.	
Hallintatoimenpiteet	Työ- ja päivystyskäytäntöjen kehittäminen. Mahdollisuus päivystysvapaiden pitämiseen. Työtehtävien jakaminen eläintenhoitajalle. Työnohjaus valvontaeläinlääkärille.	
Vaikutus	Valvontaeläinlääkärin työ on henkisesti kuormittavaa. Nämä lisäävät riskiä henkilöstön poissaoloille.	
Vastuutaho	Hanna Lindholm (Eläinlääkintähuollon päällikkö)	
Arvio	Valvontaeläinlääkärit osallistuvat säännölliseen työnohjaukseen. Valvonta suoritetaan pääasiassa parityöskentelynä. Valvonnan henkilöresurssien parannuttua valvontaeläinlääkäreiden työkuorma on osittain helpottanut ja työssäjaksaminen parantunut. Vuoden alusta alkanut uusi päivystysjärjestelmä on vähentänyt päivystyksestä aiheutuvaa rasitusta. Päivystystiheys on laskenut ja pieneläinpotilaiden poisjäänti on helpottanut päivystyksessä koettua, erityisesti yöaikaista työkuormaa.	
Riski	Vaikutus (1-4)	Todennäköisyys (1-4)
Työturvallisuus	2	3
Strateginen riski	Kunnaneläinlääkärin työ on tartunta- ja tapaturma-altista. Yksin päivystäminen lisää riskiä. Valvontaeläinlääkärin työssä on fyysisen ja henkisen väkivallan uhkaa. Terveysturvallisuudessa valvontaa tehdään erilaisissa olosuhteissa.	
Hallintatoimenpiteet	Asianmukaisten työvälineiden ja -vaatteiden hankkiminen. Tilaturvallisuuden parantaminen. Varautuminen ja suojautuminen zoonooseilta. Eläintenhoitajan apu vaikeasti käsiteltävien potilaiden kanssa. Hyvä ohjeistus ja huolellinen perehdyttäminen työturvallisuuteen.	
Vaikutus	Riskin konkretisoituminen näkyy tapaturmina ja henkilöstön poissaoloina	
Vastuutaho	Hanna Lindholm (Eläinlääkintähuollon päällikkö), Silja Mäkelä (Ympäristöterveysjohtaja)	
Arvio	Tammi-elokuussa on raportoitu kahdeksan työturvallisuustapahtumaa wpro-järjestelmään. Tapahtumat käsitellään henkilöstön kanssa ja niiden pohjalta mietitään työtapojen kehittämistä, mikäli se on mahdollista. Vuositainen työpaikan riskinarviointi on käynnissä.	

Riski		Vaikutus (1-4)	Todennäköisyys (1-4)
Henkilöstön saatavuus		3	2
Strateginen riski	Henkilöstön saatavuudessa on haasteita valtakunnallisesti. Terveysturvallisuuden palkkataso ei houkuttele osajia.		
Hallintatoimenpiteet	Työajan joustojen mahdollistaminen Päivystyskäytäntöjen kehittäminen Työyhteisön tuen tarjoaminen Huolellinen perehdytys uusille ja pitkään poissa olleille työntekijöille.		
Vaikutus	Mikäli virkoihin ja sijaisuuksiin ei saada tekijöitä, olemassa oleva henkilöstö kuormittuu. Lakisääteisten tehtävien hoitaminen vaikeutuu.		
Vastuutaho	Hanna Lindholm (Eläinlääkintähuollon päällikkö), Silja Mäkelä (Ympäristöterveysjohtaja)		
Arvio	Henkilöstön saatavuudessa ei ole ollut ongelmia. Kunnaneläinlääkäreille ja eläintenhoitajille saatiin hankittua riittävä määrä vuosilomien sijaisia kesälomakaudelle. Määräaikaisen kunnaneläinlääkärin rekrytointiin saatiin hyvin hakemuksia.		
Riski		Vaikutus (1-4)	Todennäköisyys (1-4)
Valtakunnallisen VATI-tietojärjestelmän toimimattomuus		2	2
Strateginen riski	Valtakunnallinen VATI-tietojärjestelmä ei toimi.		
Hallintatoimenpiteet	Järjestelmän kehittämisen seuranta.		
Vaikutus	Hankaloittaa työn suunnittelua, ohjausta ja raportointia. Työaika kuluu turhiin lisätehtäviin.		
Vastuutaho	Mika Rouhiainen (Johtava terveydensuojeluinsinööri)		
Arvio	VATI-järjestelmä on käytössä. Siinä esiintyy ajoittain toimintahäiriöitä, jotka hankaloittavat käyttöä. Päijät-Hämeen ympäristöterveydellä on edustaja VATIn kehittämisryhmässä, joka kokoontuu noin kahden kuukauden välein. Valtakunnallisesti resurssit ohjelman kehittämiseen ovat rajalliset.		
Riski		Vaikutus (1-4)	Todennäköisyys (1-4)
Häiriöt laboratoriopalveluissa		3	3
Strateginen riski	Laboratoriopalveluissa on häiriöitä.		
Hallintatoimenpiteet	Noudatetaan palveluntuottajan kanssa sovittuja käytäntöjä. Ajantasaiset yhteystiedot laboratorioon.		
Vaikutus	Haittaa viranomaisvalvonnan suorittamista, erityisesti epidemiatilanteissa.		
Vastuutaho	Silja Mäkelä (Ympäristöterveysjohtaja)		
Arvio	Laboratoriopalveluissa on esiintynyt yksittäisiä poikkeamia tulosten ilmoittamisessa ja näistä on informoitu laboratoriota. Elokuussa laboratorio ilmoitti väärin uima-allasvesituloksia ja niiden perusteella ryhdyttiin tarpeettomasti merkittäviin hallinnollisiin toimenpiteisiin. Virheelliset tulokset aiheuttivat myös toimijoille tarpeettomia toimenpiteitä. Laboratoriolle lähetettiin selvityspyyntö laboratoriovirheestä ja siihen saatiin tyydyttävä vastaus. Vastauksen perusteella laboratorio on ryhtynyt toimenpiteisiin, ettei vastaava tilanne toistu. Riski häiriöille kasvaa kesäkuukausina, jolloin on runsaasti näytteenottoa ja laboratoriossa lomasijaisia.		

Suorite- ja maksukertymä

Suoritteet					€			
	TP 2025	TA 2026	Tot 1-8/ 2026	Tot %	TP 2025 €	TA 2026 €	Tot 1-8/ 2026 €	Tot %
Asikkalan kunta								
Terveystensuojelu	548	674	406	60,2%	59 743	107 000	79 291	74,1%
Eläinlääkintä	1556	1570	1065	67,8%	169 634	147 100	92 856	63,1%
Yhteensä	2104	2244	1471	65,6%	229 377	254 100	172 147	67,7%
Hartolan kunta								
Terveystensuojelu	254	213	138	64,8%	38 503	33 700	29 010	86,1%
Eläinlääkintä	232	310	161	51,9%	35 168	56 100	28 577	50,9%
Yhteensä	486	523	299	57,2%	73 671	89 800	57 587	64,1%
Heinolan kaupunki								
Terveystensuojelu	1205	1192	833	69,9%	133 353	194 200	135 464	69,8%
Eläinlääkintä	2105	2116	1350	66,2%	232 954	191 500	114 051	58,9%
Yhteensä	3310	3308	2183	67,5%	366 307	385 700	249 515	64,4%
Hollolan kunta								
Terveystensuojelu	784	1000	711	71,1%	89 863	159 500	117 393	73,6%
Eläinlääkintä	1691	1731	1072	61,9%	193 824	173 800	98 500	56,7%
Yhteensä	2475	2731	1783	65,3%	283 687	333 300	215 893	64,8%
Iitin kunta								
Terveystensuojelu	424	398	283	71,1%	36 246	63 900	43 255	67,7%
Eläinlääkintä	1709	1773	1209	68,2%	146 095	121 900	78 232	64,2%
Yhteensä	2133	2171	1492	68,7%	182 341	185 800	121 487	65,4%
Kärkölan kunta								
Terveystensuojelu	267	237	173	73,0%	28 323	33 200	30 764	92,7%
Eläinlääkintä	1247	1152	842	73,1%	132 278	107 900	72 577	67,3%
Yhteensä	1514	1389	1015	73,1%	160 601	141 100	103 341	73,2%
Orimattilan kaupunki								
Terveystensuojelu	707	797	421	52,8%	70 111	119 500	70 168	58,7%
Eläinlääkintä	3932	3773	2641	70,0%	389 923	369 400	229 483	62,1%
Yhteensä	4639	4570	3062	67,0%	460 034	488 900	299 651	61,3%
Padasjoen kunta								
Terveystensuojelu	269	264	152	57,6%	41 334	45 700	29 978	65,6%
Eläinlääkintä	162	160	142	88,8%	24 893	28 900	23 788	82,3%
Yhteensä	431	424	294	69,3%	66 227	74 600	53 766	72,1%
Sysmän kunta								
Terveystensuojelu	267	295	244	82,7%	32 668	50 100	40 543	80,9%
Eläinlääkintä	1120	1276	667	52,3%	137 032	144 800	70 063	48,4%
Yhteensä	1387	1571	911	58,0%	169 700	194 900	110 606	56,8%
Yhteensä								
Terveystensuojelu	4725	5070	3361	66,3%	530 143	806 800	575 866	71,4%
Eläinlääkintä	13754	13861	9149	66,0%	1 461 801	1 341 400	808 127	60,2%

Kuntakohtaiset suoritteet ovat kokonaisuutena toteutuneet ennusteen mukaisesti. Terveysturvallisuuden osalta suoritteet voivat kohdistua eri kuntiin eri tavalla johtuen valvonnan jaksotuksesta. Sysmän kunnan osalta toteumaa nostavat tapahtuneet häiriötilanteet. Padasjoen kunnan osalta eläinlääkintähuollon suoritemäärää nostaa yksityisten palveluiden tilapäinen vähentyminen.